

Utbildningsinspektion i Ängshagens skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ängshagens skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	67
Förskoleklass	26
Grundskola	127

Inspektionen avser förskoleklass och grundskola i Ängshagens skola. Skolans verksamhet omfattar även skolbarnsomsorg. Skolan är belägen i utkanten av centrala Sala. Den närliggande bebyggelsen består av villaområden. Skolgården är stor och inbjudande med diverse lekredskap och en oregelbunden terräng.

Skolan är relativt nybyggd utifrån tankar om samverkan mellan förskoleklass, skola och fritidshem. Arbetet med samverkan var både medvetet och aktivt när skolan startade och personalen formulerade ett gemensamt dokument för detta. Intentionen var att skolan i hög grad skulle inrikta sitt arbete mot miljöområdet och ett miljörum skapades i anslutning till skolans huvudentré.

Lärare, förskollärare, fritidspedagoger, barnskötare och elevassistenter arbetar i två arbetslag med åldersblandade grupper från och med årskurs 1 till och med årskurs 3. Lärare och elever i årskurserna 4 till och med 6 arbetar i åldershomogena grupper och utgör det tredje arbetslaget.

Genomförandet av inspektionen i Ängshagens skola

Skolverket sände den 22 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Ängshagens skola har bestått av undervisningsrådet Inger Nyberg-Gummesson samt experten Maria Bennet. Besök i Ängshagens skola genomfördes den 23 februari 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ängshagens skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Ängshagens skola genomfördes formella intervjuer med elever i förskoleklass samt årskurserna 2 och 6, föräldrar till dessa elever, lärare, förskollärare och fritidspedagoger samt med rektorn. Lektioner besöktes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Eleverna skall ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande skall anpassas efter deras ålder och mognad enligt skollagen. Inspektionen visar att eleverna i begränsad omfattning har inflytande över undervisningen. På skolan arbetar man med klassråd och elevråd. Eleverna nämner att elevrådet bl.a. medverkat vid utformandet av skolans gemensamma trivselregler.

Skolan har också ett miljöråd, men de yngre eleverna som intervjuades känner inte till skillnaden mellan elev- och miljöråd. Miljörådet visar i sin dokumentation upp konkreta resultat inom områdena "trafikmiljö" och "miljövänliga transporter" och redogör att arbetet bland annat lett till en sänkning av trafikhastigheten utanför skolan till 30 kilometer i timmen. Ändringen gjordes i samverkan med samhällsbyggarförvaltningen i kommunen. Skolan utformade också en trafikenkät där eleverna bland annat fick uppge incidenter i trafiken på vägen till skolan. Arbetet gjordes i syfte att förbättra barnens skolväg. I kamratstödjargruppen (se område 3) har eleverna tillsammans med specialläraren utformat och sammanställt trivselenkäten i januari 2005. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över undervisningen bör förbättras och att elevernas kännedom om de olika rådens arbete bör förbättras.

Eleverna i årskurserna 4 till och med 6 har deltagit i en kvalitativ trivselenkät med öppna frågor. Inspektörerna konstaterar att det är svårt att göra någon bedömning av utfallet eftersom sammanställningar saknas.

Vid inspektionen rådde ett lugnt arbetsklimat. Inspektörerna bedömer att eleverna i allmänhet respekterar varandra och samverkar med varandra. Skolan har gemensamma trivselregler. De flesta elever uppges följa dessa, men samtidigt uppges att bråk förekommer och att en del elever känner sig kränkta av kamrater och vuxna. Men eleverna berättar också om att de är trygga och trivs. Föräldrarna som intervjuades uppger att barnen är trygga och att de inte kränks. Vidare uppger de att lärarna är stödjande om det händer något. Personalen delar föräldrarnas åsikter.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet inom området normer och värden i många avseenden är av god kvalitet. Skolan bör dock vidta ytterligare åtgärder så att inga elever upplever att de kränks. Skolan bör också

skapa förutsättningar för ett ökat elevinflytande samt klargöra de olika rådens roll för eleverna.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Eleverna saknar i stor utsträckning kännedom om målen för utbildningen och som exempel på att eleverna inte känner till dessa kan en elev citeras; ”vi ska lära oss matte och Pilen” (förlagsfärdigt material i svenska).

Nationella prov har genomförts på skolan sedan 2001. Inspektörerna har fått ta del av vissa sammanställningar av de nationella proven i ämnena svenska och engelska i årskurs 5. Enligt rektorn har 96 procent av eleverna uppnått målen i svenska och 85 procent i engelska. I ämnet matematik har inspektörerna inte fått ta del av någon sammanställning, men rektorn uppger att 93 procent av eleverna uppnått målen. Enligt rektorn har totalt 82 procent av eleverna uppnått målen i samtliga tre ämnen. Rektorn uppger att skolan saknar sammanställningar av elevernas måluppfyllelse i övrigt men anger trots det att 82 procent av eleverna har uppnått målen i alla ämnen. Inspektörerna avstår från att bedöma resultaten ovan men bedömer att skolan bör följa upp resultaten i alla ämnen och för alla årskurser på ett bättre sätt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet inom området kunskaper inte går att bedöma, men skolan bör skapa rutiner för uppföljning av samtliga ämnen. Elevernas kännedom om målen för utbildningen behöver stärkas.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Ängshagens skola har flera formella organ för elevers delaktighet men de olika rådets roller är inte tillräckligt tydliga för eleverna (se område 1). Vidare uppfattar inspektörerna att rådets roll/syfte samt elevinflytande över undervisningen inte diskuteras gemensamt på skolan. Inspektörerna vill dock lyfta fram ett bra exempel på elevers delaktighet i det egna lärandet. I ämnet idrott och hälsa delas eleverna i årskurs 1 in i mindre grupper som får ansvara för planering och ge-

nomförande av en lektion. Lektionen avslutas med en muntlig sammanfattande utvärdering. Eleverna i årskurserna 1 till och med 3 deltar även i den långsiktiga planeringen i ämnet och har möjlighet att komma med önskemål till läraren.

Enligt Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) har skolan en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hos eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på. I Ängshagens skola arbetar nästan alla skolans elever och lärare med värdegrundsfrågorna utifrån olika färdigställda material, "Jag duger", "Livsviktigt" och "Projekt Charlie". Med stöd av materialen arbetar personalen med bland annat kompissamtal och samarbetsövningar.

Skolan har en "handlingsplan mot mobbning" som reviderades 2003. De intervjuade eleverna känner till begreppet mobbning, men inte att det finns en plan som beskriver hur skolan skall förebygga, upptäcka och åtgärda fenomenet. Planen anger att föräldrarna till den mobbade informeras, men inte förrän senare i processen. Det nämns inget om hur skolan hanterar föräldrarna till den som kränker. Planen ger även uttryck för att mobbning kan vara mindre allvarlig. Enligt Skolverkets allmänna råd är det viktigt att vårdnadshavare till inblandade elever skyndsamt informeras, vidare att redan misstanke om att kränkningar förekommer tas på allvar. Skolan har kamratstödare som skall delta i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Kamratstödjarna utses genom förfrågan från läraren och eleven innehar funktionen i ett år. I inledningen av skolans plan nämns att ett barn även kan känna sig kränkt av en vuxen och att kamratstödjarna skall involveras genom att de i klassrummet skall uppge hur de upplever situationen. Enligt inspektörerna kan detta bidra till en lojalitetskonflikt för barnet. Föräldrarna känner inte till "handlingsplanen" mot mobbning, vilket de bör göra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det förebyggande arbetet mot kränkningar och handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör utvecklas.

I skolans föräldraråd finns föräldrarepresentanter från varje klass samt rektorn. Alla föräldrar får minnesanteckningar från dessa möten. Genom föräldrarådet har skolan exempelvis anordnat en föreläsning om skolteamet, ett team på förvaltningsnivå till vilka föräldrar kan vända sig om det uppstår bekymmer i skolarbetet.

Skolan skall sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen enligt Lpo 94. I Ängshagens skola arbetar elever och lärare i årskurserna 4 till och med 6 särskilt med hälsofrämjande åtgärder som benämns "Motion och hälsa". De yngre intervjuade eleverna känner inte till något hälsofrämjande arbete mer än att de går till skogen varje vecka. De intervjuade föräldrarna känner till att barnen går promenader, men inte hur ofta detta sker.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet i flera avseenden är av god kvalitet men att skolan bör utveckla sitt förebyggande arbete mot kränkande behandling och även sitt handlingsprogram mot kränkande behandling. Vidare bör ett gemensamt arbetssätt kring arbetet med elevinflytande skapas.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Mål att sträva mot uttrycker den inriktning undervisningen skall ha när det gäller att utveckla elevernas kunskaper. Mål att uppnå anger det minimikrav av kunskaper som alla elever skall uppnå det femte respektive nionde skolåret. I Ängshagens skola finns de nationella kursplanemålen konkretiserade på lite olika sätt. I vissa konkretiseringarna framgår tydligt vad eleven skall kunna, i andra uttrycks vad eleverna skall känna till eller göra. I textilslöjden får eleverna information om målen. Ämnet utgör också ett bra exempel på konkretiserade bearbetningar. Först informeras läsaren om målen som därefter konkretiseras. Enligt rektorn är kursplanerna under revidering. Rektorn uppger att föräldrarna får ta del av konkretiseringarna, men de intervjuade föräldrarna känner inte till dessa. Enligt inspektörerna behöver konkretiseringar utvecklas i vissa ämnen och samarbetet/diskussioner kring dessa utvecklas.

I läroplanen anges att läraren skall svara för att eleverna får pröva olika arbetsätt och arbetsformer. Eleverna i Ängshagens skola arbetar mest enskilt, även om temainslag om rymden och Sala silvergruva förekommer. Förskoleklassens elever uppfattar inte att de arbetar i tema. Det förekommer inga ämnesövergripande arbeten vid inspektörerna verksamhetsbesök. Enligt rektorn arbetar dock alla elever med "skolskogen". "Skolskogen" är ett projekt som drivs i samverkan med samhällsbyggarförvaltningen i kommunen och syftar till att öka miljömedvetandet. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas möjlighet att arbeta i olika arbetsformer.

Särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet enligt skollagen. Ängshagens skola har en plan för olika tester som genomförs på alla elever i olika åldrar. Planen omfattar också hur personalen skall handla om elev i behov av särskilt stöd identifieras. De intervjuade föräldrarna är mycket nöjda med det specialpedagogiska arbetet i skolan. Pedagogiska utredningar görs och elevernas framsteg dokumenteras. De äldre eleverna har även möjlighet att arbeta och få stöd av specialläraren efter ordinarie skoltid enligt föräldrar och rektorn. De yngre eleverna kan få extrahjälp efter skoltid. Eleverna på skolan kan även få motoriskt stöd av "motorikpedagogen" i kommunen. Föräldrarna uppger att de och deras barn även kan få stöd av kommunens skolteam om det exempelvis blir problem i relation till en lärare.

Åtgärdsprogram utarbetas på skolan och enligt rektorn deltar både eleven och föräldern vid utarbetandet av programmen. Inspektionen visar att några elever i behov av särskilt stöd saknar program. Det finns även personal på skolan som

arbetar med elever med åtgärdsprogram som saknar information om innehållet i dessa.

Rektorn måste fatta formella beslut om anpassad studiegång för de elever som har sådan vilket inte sker idag.

Föräldrarna uppger att de har utvecklingssamtal i vilka läraren i huvudsak tar upp elevens utveckling i ämnena svenska, engelska och matematik samt hur eleven trivs i skolan. Skolan har börjat arbeta med individuella utvecklingsplaner som används som underlag vid samtalet. Någon lärare visar en "mall" över vad barnen skall kunna. Inspektörerna bedömer att utvecklingssamtalen bör föras med tydligare utgångspunkt från kursplanemålen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med pedagogisk verksamhet och undervisning är godtagbar, men bör förbättras. Skolan bör i högre utsträckning föra samtal om konkretiseringarna i kursplanerna samt relatera dessa till undervisningen. Utvecklingssamtalen bör tydligare utgå från kursplanemålen och skolans Elevernas möjlighet att arbeta i varierande arbetsformer bör förbättras.

Rektorn måste fatta formella beslut för elever med anpassad studiegång och åtgärdsprogram måste upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Rektorn är känd av elever och föräldrar, och föräldrarna uppger att de kan vända sig till henne om det blir problem i skolan. Vid intervjun med rektor framkommer att hon prioriterar "individuella utvecklingsplaner" och "miljöskolan" i skolans förbättringsarbete. Personalen uppger att rektorn i huvudsak ses som administratör. Hon har till största delen delegerat den pedagogiska ledningen till lärarna p.g.a. den administrativa arbetsbelastningen. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med den verksamhet hon leder men att den pedagogiska ledningen behöver stärkas. Enligt läroplanen har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Rektorn skall även ansvara för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella och lokala målen. Skolan har en arbetsplan daterad 2003, som i stor utsträckning beskriver skolans verksamhet, men i mindre utsträckning beskriver hur skolan avser att arbeta med lokala och nationella mål.

I Ängshagens skola skriver rektorn kvalitetsredovisningen utifrån kommunens mall med fokusområden. Arbetslagen har lämnat skriftliga underlag till rektorn,

men föräldrarna känner varken till kvalitetsredovisningen eller hur de nationella målen skall nås. Inspektörerna har fått ta del av de två senaste redovisningarna. Redovisningarna är systematiskt uppbyggda med mål, till viss del måluppfyllelse och åtgärder för förbättring. Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen skall en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen uppnåtts redovisas. Om målen inte uppnåtts skall det även redovisas vilka åtgärder skolan avser att vidta. Inspektörerna bedömer att skolans redovisning bör förbättras i dessa avseenden.

Rektorn samverkar med skolchefen och några kollegor varje månad samt med områdeskollegor ett par gånger i månaden. Förutom dessa möten önskar rektorn handledningsstöd, vilket saknas idag.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med styrning, ledning och kvalitetsarbete är godtagbart, men skolan bör förbättra sin arbetsplan och sin kvalitetsredovisning i förhållande till lokala och nationella mål. Rektorns pedagogiska ledning behöver stärkas bör förbättras.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Enligt grundskoleförordningen syftar undervisningen inom ramen för elevens val till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna skall också erbjudas ett allsidigt urval av ämnen. Vidare skall undervisningen till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner för det eller de ämnen som utgör elevens val. I Ängshagens skola finns en lokal timplan där elevens val finns från och med årskurs 1. Eleverna i årskurs 1-3 har inte elevens val, vilket dock eleverna i årskurs 4-6 har.

Modersmål skall enligt grundskoleförordningen erbjudas ”om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven...”. Eleverna på Ängshagens skola erbjuds modersmålsundervisning samt studiehandledning på annan skola i kommunen. Även svenska som andra språk erbjuds, men det är enligt rektorn tveksamt om skolan arbetar utifrån kursplanen i ämnet. Eleverna erbjuds inte studiehandledning på sitt modersmål.

På Ängshagens skola är informationen till föräldrarna lärarberoende, i årskurserna 4 till och med 6 får de information genom att elevens veckoplanering skickas hem i slutet på veckan. En del föräldrar får ett veckobrev och åter andra

lärare använder sig av en "kontaktbok" som går mellan skolan och hemmet. Information om de val eleven skall göra i skolan saknas. Rektorn bekräftar i intervjun att det saknas övergripande skolinformation till föräldrarna.

Enligt skollagen skall utbildningen i grundskolan vara avgiftsfri. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. På skolan har enligt intervjuade föräldrar eleverna till exempel utgifter vid idrottsdagar. Vidare uppger eleverna att de under tre års tid delvis får betala en klassresa som görs på skoltid. Dessa avgifter bedöms inte som obetydliga.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning och omsorg är godtagbar men elevens val måste erbjudas i enlighet med bestämmelserna. Eleverna skall erbjuda studiehandledning på sitt modersmål om så behövs. Skolan bör förbättra informationen till föräldrarna bland annat om vilka val som eleverna har att göra i skolan. I ämnet svenska som andra språk måste skolan arbeta efter kursplanen. Utbildningen skall vara avgiftsfri.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Enligt skollagen är kommuner skyldiga att för undervisning använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. På Ängshagens skola finns olika yrkeskategorier, och Skolverkets statistik för 2003/2004 anger att ca 86 procent av lärarna har pedagogisk utbildning. Enligt rektorn har andelen lärare med pedagogisk utbildning ökat under 2005. Rekrytering av personal sker kontinuerligt och genom rektorn. Personalens kompetensutveckling sker genom Växtkraft Mål-3 projektet i kommunen. Personalen skriver sina egna kompetensutvecklingsplaner som kopplas till prioriterade arbetsområden enligt rektorn. Individuella utvecklingsplaner och miljö är två av skolans prioriterade områden för kompetensutveckling.

Grundskolan skall ha ändamålsenliga lokaler. Den skall också ha utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning enligt grundskoleförordningen. Ängshagens skolas lokaler är öppna, ljusa och flexibla genom att de är olika stora. Ett gott exempel utgör textilslöjdsalen som ligger mitt inne i byggnaden och har väggar och tak som delvis består av glas så att ljuset faller in från huvudentrén. Biblioteket ligger på ett öppet andraplan i direkt anslutning till skolans huvudentré. Skolan saknar separat matsal, men flera större rum finns på skolan och i dessa serveras skolmåltiden. De äldre eleverna uppger i intervjun att det händer att maten inte riktigt räcker till. Datorer finns på skolan och eleverna anger att får renskriva texter på dessa samt spela mattspel på "väljapassen". Inspektörerna bedömer att datorerna i större utsträckning bör användas i det vardagliga arbetet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans resurser i allmänhet är goda, men att skolan bör stärka arbetet med datorerna i undervisningen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Ängshagens skola i vissa avseenden är av god kvalitet och i vissa avseenden behöver utvecklas. Bra är till exempel att många elever är trygga och trivs, att skolan har flera formella organ för elevinflytande, det specialpedagogiska arbetet samt i flera avseenden skolans resurser.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Normer och värden

- Elevernas trygghet bör förbättras.
- Skolan bör tydliggöra rådets roll för eleverna.
- Elevernas inflytande över undervisningen bör stärkas.

Kunskaper

- Skolan behöver förbättra sina rutiner för uppföljning av samliga ämnen.
- Elevernas kännedom om målen för utbildningen bör stärkas.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolan bör utveckla sitt förebyggande arbete mot kränkande behandling.
- Handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör utvecklas.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan bör i högre utsträckning föra samtal om konkretiseringarna av kursplanerna samt relatera dessa till undervisningen.
- Utvecklingssamtalen bör tydligare sättas i relation till kursplanernas mål.
- Elevernas möjlighet att arbeta i varierande arbetsformer bör förbättras.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Skolan bör förbättra sin arbetsplan och sin kvalredovisning i förhållande till lokala och nationella mål.
- Rektorns pedagogiska ledning bör stärkas.

Tillgång

- Skolan bör förbättra informationen till föräldrarna.

Resurser

- Skolan bör stärka arbetet med datorer i undervisningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Formella beslut för elever med anpassad studiegång saknas (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd saknas delvis (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Tillgång

- Elevens val erbjuds inte i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Eleverna erbjuds inte studiehandledning på sitt modersmål (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan arbetar inte efter kursplanen i ämnet svenska som andraspråk (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Utbildningen är inte avgiftsfri (4 kap. 4 § skollagen).

Datum

Ort

2005-05-02

Stockholm

Inger Nyberg-Gummesson

Maria Bennet